

Nieuwsbrief nr. 14 mei 2006

Stichting Tibet naar School

Secretariaat:
Albert Cuypstraat 258-boven
1073 BR Amsterdam
Informatie: 050-3147986 of
020-6866063
e-mail: info@tibetnaarschool.nl
homepage:
<http://www.tibetnaarschool.nl>

gironummer 8015905, t.n.v.
Stichting Tibet naar School,
Groningen

IN MEMORIAM

Ons mede-bestuurslid Idit Ashkenazy is op 28 mei j.l. overleden aan de gevolgen van een hersentumor. We verliezen in Idit een betrokken mens, die Tibet een warm hart toedroeg. We zullen haar heel erg missen.

Van 3 t/m 11 mei brachten de bestuursleden Carl Kamstra en Marleen de Ruijter (uiteraard op eigen kosten) samen met onze Tibetaanse contactpersoon Tsering een bezoek aan de scholen die door ons worden ondersteund. De ontvangst op de verschillende scholen was hartverwarmend: ouders, kinderen en leerkrachten stonden massaal klaar om ons te verwelkomen. We waren enorm trots en blij om te zien hoe goed de scholen het nu doen! Laiend enthousiast zijn we nu weer terug. Graag vertellen we onze ervaringen:

School voor Beroepsonderwijs in Kelok

Voor leerlingen die na de middelbare school niet verder kunnen studeren omdat ze het toelatingsexamen tot universiteit of hogeschool niet halen, zijn er in Tibet weinig mogelijkheden om gewoon "een vak" te leren. Vorig jaar startten we dan ook een school voor beroepsonderwijs in het dorp Kelok. Tsering nodigde 7 jongens en 7 meisjes uit arme gezinnen uit, om een opleiding tot timmerman, schilder of kleermaakster te volgen.

Twee leerkrachten geven les aan zowel de timmerlieden/schilders als de naaisters. *Yishi Samden* en *Tsering*. Tsering is op jonge leeftijd doof geworden en praat moeizaam. Hij kan echter goed communiceren met de studenten en wordt vanwege zijn vakkennis zeer gewaardeerd.

De leerling-timmerlieden en -schilders hebben al diverse opdrachten binnengesleept. Ze begonnen met het maken van meubilair voor de scholen. Hiermee hebben ze duidelijk indruk gemaakt: ook dorpingen uit de omgeving plaatsen nu bestellingen, en tegen kostprijs (plus een beetje extra) maken ze bedden, kisten, kasten en tafels voor particulieren.

Daarmee verdienen ze hun opleiding alweer terug. Op de school is het een geklop, gezaag en gehamer van jewelste. Ook assisteren de studenten bij de bouw van de nieuwe huizen uit de omgeving. Raamkozijnen worden in de school voorbereid, dan meegenomen naar het nieuw te bouwen huis en daar in elkaar gezet. Ook witkalken en het decoratieschilderwerk van de dakbalken wordt door hen gedaan. In het klooster van Chibu zijn banken en tafels gemaakt. Het verdiende geld met de verschillende klussen wordt gebruikt voor de aanschaf van nieuwe materialen. Alle leerling-timmermannen hebben van ons een set gereedschap gekregen met beitels, schaven

en boren van een goede kwaliteit staal. De leerlingen zullen nog 2 jaar verder leren op school. Leerkracht Yishi Samding: *"Deze tijd willen we besteden aan het verhogen van de kwaliteit van het werk van de studenten, zodat hun producten ook in de stad te verkopen zijn. Nu is het alleen goed genoeg voor de dorpen"*. Na deze 2 jaar kunnen de nieuwbakken timmerlieden, schilders en kleermakers met een microkrediet van ons een eigen bedrijfje starten.

De kleermaaksters hebben een enorm karwei gehad aan het maken van schooluniformen voor alle leerlingen van de basisscholen. Dit is een hele goede oefening geweest, en naarmate de klus vorderde, werden de kledingstukken ook steeds beter en netter afgewerkt.

Daarnaast maken ze stromatrassen, schorten, tassen, en grote gebedsvlaggen. Deze laatste zaken worden ook al door dorpingen afgenomen, en in de school hangen de producten dan ook "in de etalage": regelmatig komen er mensen langs om een bestelling te plaatsen.

De winkel op de school voor beroepsopleiding

Als onderdeel van de opleiding zullen de leerkrachten de studenten ook om beurten meenemen naar Lhasa als er materialen ingekocht moeten worden, om hen vertrouwd te maken met inkoop, uitzoeken en onderhandelen.

Nieuwe studierichting

Gezien het succes van de school voor beroepsopleiding willen we twee nieuwe opleidingen beginnen, waarmee nog meer leerlingen een vak kunnen leren. Onze contactpersoon Tsering is al benaderd door diverse gezinnen, die aangeven graag een opleiding voor hun zoon of dochter te willen; ze willen en kunnen zelf wel het kostgeld betalen, als hun kind dan maar een vak kan leren. We zijn blij te zien dat ouders in deze regio nu zeer doordrongen zijn van het belang van een goede opleiding voor hun kinderen!

In overleg met de leerkrachten en de dorpschoude van de omliggende dorpen hebben we een keuze gemaakt voor twee nieuwe opleidingen: tapijtknoppen en moestuin-onderhoud.

De groentekassen die we in voorafgaande jaren in twee dorpen hebben gebouwd leveren nu de groente voor de lunches van alle basisschool-leerlingen. In het barre klimaat van de Tibetaanse hoogvlakte is het groeiseizoen zeer kort (mei-augustus), met de bouw van kassen is dit met enkele maanden verlengd. Kool, radijs, uien en wortels staan nu op het menu van de kinderen. Met dit gezondere dieet gaat het aantal ziektegevallen in de vallei drastisch omlaag. Dorpsbewoners vragen regelmatig of zij ook wat van de oogst kunnen kopen. Dat lukt helaas niet, maar het is duidelijk dat er behoefte is aan méér.

De kas in Longdun De

Degenen die op dit moment de gewassen planten en onderhouden doen dit met veel liefde, maar moeten toegeven dat ze eigenlijk weinig verstand hebben van de diverse soorten en de mogelijkheden. Met meer kennis van zaken zou er meer opbrengst uit de kassen te halen zijn. In Lhasa zullen nu twee dorpingen opgeleid worden en stages gaan lopen. Met de opgedane kennis kunnen ze terugkeren naar de dorpen en een groep studenten opleiden.

Basisscholen

Op de scholen van Longdun Dechen, Chibu, Zuru, Longdun De, Tanggang, Kartam en Melok valt vooral op dat het niveau van het gegeven onderwijs met sprongen vooruit is gegaan. Tot enkele jaren terug was het onderwijs klassikaal en vooral gericht op het reproduceren van kennis. Nu zien we op alle scholen dat ze de leerlingen stimuleren om zelf na te denken: leerlingen werken in groepjes, overleggen met elkaar over het mogelijke antwoord op de vraag, en kijken elkaars antwoorden na. Ook zien we in alle klassen dat er veel meer wordt gedaan met tekeningen en plaatjes om de les duidelijker te maken, en aan het enthousiasme van de kinderen te zien spreekt dit hen veel meer aan.

Meester Wangdu

Ook zien we dat de leerkrachten gemotiveerder zijn en zij blijven nascholingen volgen om hun niveau van lesgeven te verhogen. Hun vaardigheid om andere vakken te geven is vergroot: behalve Tibetaans en rekenen staan nu ook tekenen, handvaardigheid, Chinees, zang en dans, wiskunde, biologie, sociale vaardigheden en hygiëne op het rooster.

Meester Damdu tijdens een les handvaardigheid

Meester Drapsang uit Melok: *"Ik ben nu 62 jaar, en ik werk nu 35 jaar op deze school. Sinds jullie ondersteuning is er zoveel ten goede veranderd. Daarvoor was het vreselijk*

moeilijk om goed les te geven, alleen al om de kinderen naar school te krijgen was een opgave. Nu gaan alle kinderen uit de hele omgeving naar school."

Gezondheidszorg

Sinds kort is er een soort ziekenfonds ingesteld in Tibet. Met de zogenaamde "Patient Card", die voor 10 yuan (1 euro) per jaar per persoon aan te schaffen is, is doktersbezoek gratis, net als de voorgeschreven medicijnen. Voor ziekenhuisbezoek in Medrogongkar of Lhasa hoeft slechts 40% betaald te worden. Met de Patient Card zijn vaccinaties ook gratis, en inmiddels zijn alle mensen in de regio gevaccineerd. Tsering heeft een Patient Card aangeschaft voor alle personen in de regio voor wie dit bedrag een probleem was.

De artsen in het gezondheidscentrum van Longdun Dechen

Hoewel deze goede ontwikkelingen in de gezondheidszorg veel verschil maken is er nog een lange weg te gaan. We merken dat het besef van hygiëne maar traag doordringt. Ondanks de vele aandacht die we eraan besteden blijkt zoets simpels als het handenwassen maar moeizaam in te burgeren.

Handenwassen voor het eten

Ook blijkt voor veel mensen de drempel om de dokter te bezoeken nog altijd hoog. Dr.

Dondrup, de professor in de Tibetaanse geneeskunde die regelmatig langs de ziekenhuisjes gaat om de plaatselijke artsen te adviseren, doet er alles aan om hier verandering in te brengen. Desondanks treffen we nog een aantal kinderen met medische problemen in de dorpen.

Dekyi Tsomo, een meisje van 9 jaar op school in Longdun De, bijvoorbeeld, is bijziend. Ze heeft moeite het schrift op het schoolbord te lezen, ook al zit ze vooraan in de klas. Met de bril van een van ons (min 5) op haar neus gaf ze aan dat het al véél beter was! Maar haar ouders hebben nooit beseft dat aan dit probleem eenvoudig iets te doen is, en haar nooit meegenomen naar de dokter. Tsering neemt haar mee naar een oogarts in Lhasa om haar een bril aan te meten.

Dekyi Tsomo

Lhamo, een meisje van 10 jaar op school in Longdun Dechen, heeft opgezwollen kniegewrichten en een pijnlijke heup. Lang geleden zijn haar ouders met haar naar de dokter geweest die een injectie gegeven heeft. Toen dat niet hielp hebben de ouders het er maar bij laten zitten. Lhamo heeft veel pijn en loopt moeilijk. Tsering neemt ook haar mee naar Lhasa voor nader onderzoek en goede medicijnen.

De school in Shema

We ontmoetten Pasang, het dorpshoofd van Shema, een dorpje even verder de bergen in. Hij vroeg ons om met hem een kijkje te nemen op de school in Shema. Pasang is al jaren bezig om de school te voorzien van meubels en materialen, terwijl hij daar het geld niet voor krijgt. Afgekeurde schoolbankjes en krukjes van de middelbare school in Medrogongkar, een partij oude boeken uit Lhasa, wat hij maar bijeen kon sprokkelen.

We treffen 30 kinderen op de school. In het dorp zijn 46 kinderen in de schoolgaande leeftijd, maar 16 daarvan worden thuisgehouden om te helpen op de boerderij. De 1^e klas heeft geen meubilair, kinderen zitten op strozakken op de koude grond.

De 1^e klas op strozakken op de grond

De 2^e en 3^e klas hebben wel wat meubilair, de 2^e klas heeft alleen geen banken of krukjes om op te zitten dus daar leunen de kinderen tegen de tafeltjes aan.

Geen bankjes in klas 2

Het dak lekt.

De school heeft dringend behoefte aan:

- een kok, keukenmateriaal als grote pannen, bekers, kommen en lepels. Een houtkacheltje is al wel voorhanden.
- Meubilair voor de 1^e klas en de 2^e klas.
- Een toilet : nu doet iedereen zijn behoefte net buiten de schoolmuren, met als gevolg dat ziektes zich gemakkelijk verspreiden.
- Schriften en boeken
- Spelmateriaal
- Reparatie van enkele ruiten en van het dak

We gaan de school in Shema per direct ondersteunen. Dit is mede mogelijk doordat het leerlingenaantal op de andere scholen langzaam terugloopt vanwege de 3-kindspolitiek. Het meubilair is meteen al besteld bij de leerling-timmermannen in Kelok, en enkele dorpsbewoners gaan aan de slag met de reparaties en bouwen het toilet.

Samenwerking

Al sinds het begin van ons project in 1998 hebben we een goede samenwerking met Nima Tsering, Tibetaanse ambtenaar van het Medrogongkar Education Department. Hij bedankt ons hartelijk voor onze hulp: *“Veel hulporganisaties willen graag langs de grote weg of in de stad zitten waar ze een groot bord met hun naam neer kunnen zetten en zichtbaar zijn voor hun donors. In Lhasa zijn er wel 10 organisaties werkzaam. Wij zijn heel blij dat jullie juist helpen in dit verafgelegen gebied, waar de hulp des te harder nodig is, zodat deze mensen ook een betere toekomst hebben.”*

Stuwdam

De vooruitgang is niet te stoppen. Een stuwdam wordt aangelegd in de Kyi Chu-rivier nabij de afslag naar Drigung Til, zo'n 30 kilometer ten zuiden van de scholen. De dam zal in 2007 klaar zijn en dan zullen de dorpen ook stroom hebben. Nu al is men druk met het neerzetten van elektriciteitspalen. Met onze westerse ogen kijken we vol afschuw naar deze horizonvervuiling, maar de Tibetanen in de dorpen kunnen niet wachten tot het zover is: voor hen zal het een grote vooruitgang zijn. Een deel van de vallei zal onder water komen te staan door het nieuw ontstane stuwmeer. Het is nog niet duidelijk tot waar het water zal komen, maar we verwachten dat er in de dorpen die wij ondersteunen geen families geherhuisvest hoeven te worden.

Bijzondere acties

Alle ondersteuning die wij de mensen in Tibet kunnen bieden komt van u, onze trouwe

donateurs: zonder uw niet aflatende steun kunnen wij niets doen! Hartelijk dank namens alle Tibetanen die weer uitzicht hebben op een betere toekomst!

De afgelopen periode ontvingen we nog extra giften van o.a.:

De G.Th. Rietveldschool in Badhoevedorp, de opbrengst van de muziekuivoering bedroeg € 476;

M.A.H. Helvoort uit Amsterdam vroeg donaties voor Tibet als afscheidscadeau van het werk; T. Brandsma uit Santpoort-Noord hield een inzameling op het feestje ter ere van haar 65^e verjaardag;

Stichting Het Groene Licht uit Amsterdam; Frans en Krystyna Sollie-Szarynska uit Groningen;

Singulus Mastering uit Eindhoven doneerde de eindejaarsuitkering van hun medewerkers; De familie Krijne uit Gieten maakte een donatie over ter gelegenheid van hun 25-jarig huwelijk;

De Cho Oyu expeditie van Loon Salarissoftware bereikte op 24 mei de top van deze 8201 meter hoge Tibetaanse berg. Hiermee klommen ze maar liefst € 14.263,= bijeen voor Tibet naar School! Wie hun expeditieverlag wil lezen kan kijken op www.roosroos.nl/ChoOyu.

Een klein stukje van het verslag:

Etienne, de klimmer die de top heeft bereikt, heeft het zwaar, maar zet door. Hij schrijft daarover in zijn verslag:

“We lopen omhoog, tot plotseling Marco aangeeft te willen terugkeren. Zijn tenen zijn koud en worden niet meer warm; op deze hoogte een gevaarlijk verschijnsel. Ik maak een afweging: alleen doorgaan vind ik niet leuk, maar ik heb sterk het gevoel dat dit mijn enige kans is ooit een achtduizender te beklimmen. Bovendien heb ik nu de kans onze expeditie te volbrengen en de stichting Tibet naar school te verblijden met de volle sponsorpot. Ik besluit dus alleen door te gaan en neem in het donker afscheid van Marco en sherpa Dawa.”

